

	โรงพยาบาลเวียงแวง แนวทางการใช้ยาความเสี่ยงสูง (High Alert Drug)	รหัส SOP-PHAR-007 Version 1 ประการวันที่ 10/10/2565	ออกโดย เภสัชกรรม เขียนโดย : อัญมณี ชนะอุตมพร
ตรวจสอบ : พูดิพงศ์ ศิริลักษณ์ (หัวหน้าฝ่ายเภสัชกรรม)	อนุมัติ : พสิษฐ์ อยุทธ์ (ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเวียงแวง)		

แนวทางการใช้ยาความเสี่ยงสูง (High Alert Drug)

1. วัตถุประสงค์

- 1.1. เพื่อป้องกันและลดความคลาดเคลื่อนทางยาที่เกิดจากความเสี่ยงสูง
- 1.2. เพื่อลดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาความเสี่ยงสูง

2. ขอบเขต

เป็นแนวปฏิบัติสำหรับการบริหารยาให้กับผู้ป่วยทุกรายที่ได้รับยาความเสี่ยงสูงตามรายการยาความเสี่ยงสูงที่โรงพยาบาลกำหนด

3. ผู้รับผิดชอบ

- 3.1. แพทย์
- 3.2. เภสัชกร/เจ้าพนักงานเภสัชกรรม/พนักงานเภสัชกรรม
- 3.3. พยาบาล

4. คำจำกัดความ

ยาที่มีความเสี่ยงสูง (high alert drug) หมายถึง กลุ่มยาที่อาจก่ออันตรายอย่างรุนแรงได้ถ้านำไปใช้ไม่ถูกต้อง หรือเมื่อใช้ยาผิดพลาด รวมถึงกลุ่มยาที่มีดัชนีการรักษาแคบ หากมีเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระดับยาในเลือด แม้จะใช้อย่างถูกต้อง ก็อาจนำไปสู่เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ในระดับรุนแรงต่อผู้ป่วยได้

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

5.1. การสั่งใช้ยา และการจ่ายยาที่มีความเสี่ยงสูง

- 5.1.1. แพทย์สั่งใช้ด้วยชื่อสามัญทางยา หรือชื่อการค้าที่เป็นคำเต็ม ไม่ใช้ชื่อย่อ โดยเขียนคำสั่งใช้ยาที่อ่านได้ชัดเจน ระบุรายละเอียดให้ครบถ้วน เช่น ความแรงยาที่ต้องการ ชนิดรูปแบบยา เตรียม การบริหารยา โดยใช้หลัก 5 Rs (Right patient, Right drug, Right dose, Right

route, Right time) และใช้ standing order เพื่อป้องกันการเกิดความคลาดเคลื่อนทางยา
ในการสั่งใช้ยาทุกรั้ง

- 5.1.2. พยาบาลรับคำสั่งใช้ยาและส่งเบิกยา
- 5.1.3. เมื่อห้องยาได้รับใบสั่งยา เจ้าพนักงานเภสัชกรรมที่มีหน้าที่ถ่ายทอดคำสั่งใช้ยาจะต้อง
 - ตรวจสอบ ชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา วิธีใช้ และระยะเวลาที่ใช้ยา ก่อนที่จะคัดลอก
 - คำสั่งใช้ยาลงในระบบ
- 5.1.4. พนักงานเภสัชกรรมจัดยาที่มีความเสี่ยงสูงลงในของยาสีแดง พร้อมฉลากยาที่ระบุ high alert drug และนำแบบบันทึกการใช้ยาความเสี่ยงสูงมอบให้เภสัชกรตรวจสอบและจ่ายยา
- 5.1.5. เภสัชกรตรวจสอบชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา ปฏิกิริยาระหว่างยา (drug interaction) และข้อห้ามใช้ยาในผู้ป่วยแต่ละราย กรณีที่พบปัญหาจะต้องปรึกษาแพทย์ผู้สั่งเพื่อแก้ไขข้อห้าม หลังจากนั้นก็ทำการตรวจสอบซ้ำ (double check) โดยเภสัชกรอีกคน
- 5.1.6. เมื่อเภสัชกรตรวจสอบและลงลายมือชื่อที่กำกับแล้วส่งมอบยาให้กับผู้ป่วยหรือญาติผู้ป่วย พร้อมให้คำแนะนำกรณีเป็นผู้ป่วยกลับบ้าน

5.2. หอผู้ป่วย

- 5.2.1. พยาบาลตรวจสอบความถูกต้องตามคำสั่งใช้ยา หากไม่ตรงจะต้องแจ้งกลับไปที่เภสัชกร
- 5.2.2. พยาบาลตรวจสอบชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา โดยใช้หลัก 6 Rs (Right patient, Right drug, Right dose, Right route, Right time, Right documentation) หลังจากนั้นจึงเตรียมยาให้กับผู้ป่วย โดยจะต้องมีการทบทวนข้อมูลการเตรียมและการบริหารยา ดังระบุในฉลากยาที่กลุ่มงานเภสัชกรรมเตรียมให้
- 5.2.3. มีการตรวจสอบซ้ำโดยพยาบาลอีกคนหนึ่ง ก่อนนำยาไปบริหารให้แก่ผู้ป่วย ซึ่งก่อนจะให้ยาต้องตรวจสอบชื่อ-นามสกุล และเลขที่โรงพยาบาลของผู้ป่วย ให้ตรงกันกับสติ๊กเกอร์ยา
- 5.2.4. พยาบาลติดตาม และเฝ้าระวังการใช้ยา โดยลงบันทึกผลการใช้ยาหรือความเปลี่ยนแปลง หลังการใช้ยาครุ่นที่มีความเสี่ยงสูงไว้ใน nurse note
- 5.2.5. เมื่อพบความผิดปกติเกิดขึ้นหลังใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง พยาบาลจะต้องแจ้งแพทย์เจ้าของไข้ทันที

5.3. การจัดเก็บยาครุ่นที่มีความเสี่ยงสูง

- 5.3.1. ยาความเสี่ยงสูงทุกชนิดต้องเก็บรักษาโดยแยกจากยาอื่น ๆ

5.3.2. เจ้าพนักงานเภสัชกรรมดำเนินการติดสติกเกอร์ High Alert Drug สีแดง บนภาชนะบรรจุยา ก่อนเก็บยาขึ้นชั้นวางยา

5.4. การจ่ายยาที่มีความเสี่ยงสูงกรณีที่ไม่มีเภสัชกร

5.4.1. เมื่อห้องยาได้รับใบสั่งยา เจ้าพนักงานเภสัชกรรมที่มีหน้าที่จ่ายยาจะคำนึงใช้ยาจะต้อง ตรวจสอบ ชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา วิธีใช้ และระยะเวลาที่ใช้ยา ก่อนที่จะคัดลอก คำสั่งใช้ยาลงในระบบ

5.4.2. เจ้าพนักงานเภสัชกรรมจัดยาที่มีความเสี่ยงสูงลงในของยาสีแดง พร้อมฉลากยาที่ระบุ high alert drug และนำแบบบันทึกการใช้ยาความเสี่ยงสูงมาตรวจสอบ

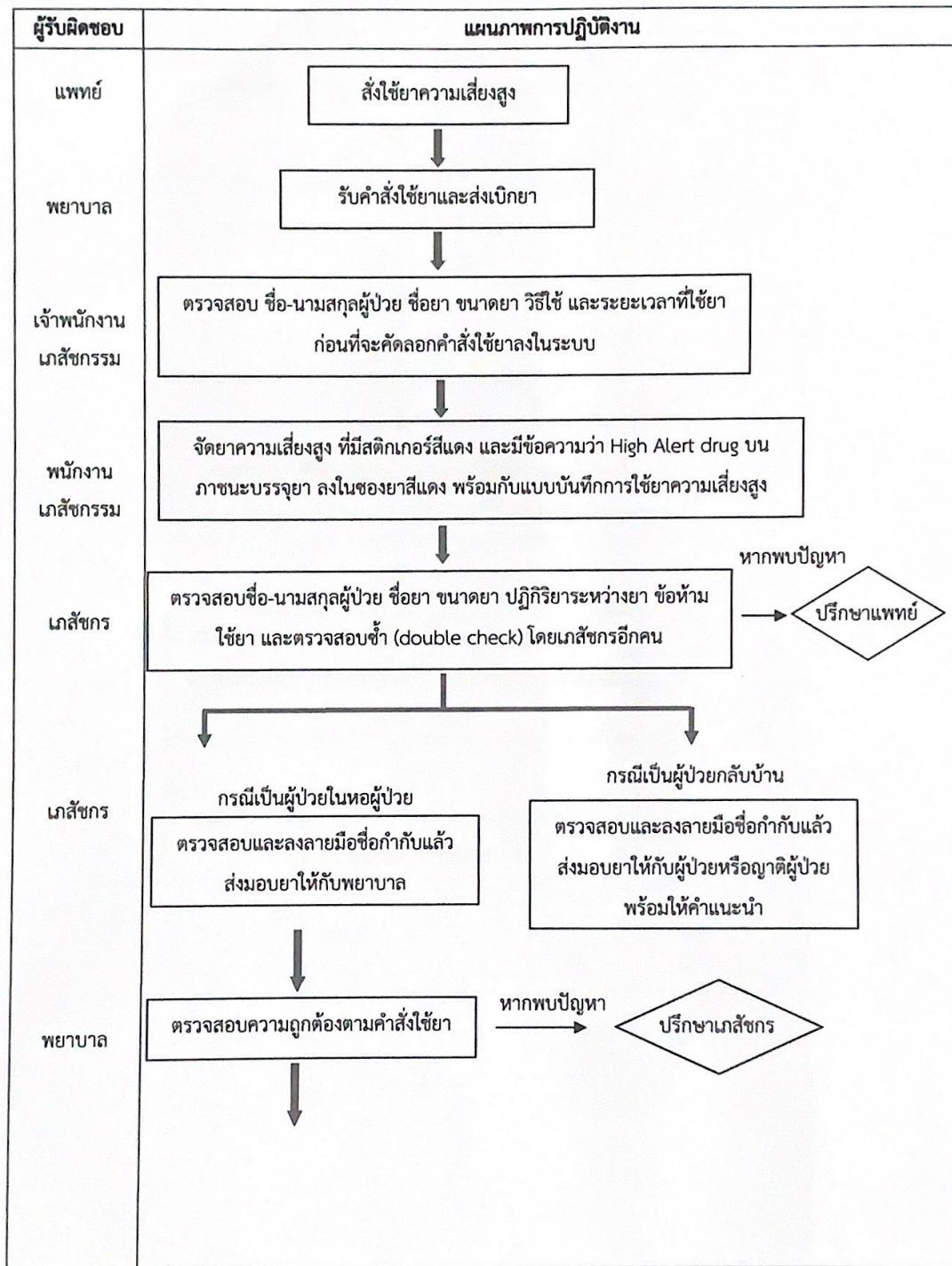
5.4.3. เจ้าพนักงานเภสัชกรรมตรวจสอบชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา วิธีใช้ และระยะเวลาที่ใช้ยา เพียงกับแบบบันทึกการใช้ยาความเสี่ยงสูง กรณีที่พบปัญหาจะต้องปรึกษาแพทย์ผู้สั่ง เพื่อแก้ไขทันที หลังจากนั้นก็ทำการตรวจสอบซ้ำ (double check) โดยเภสัชกร (ถ่ายรูป แบบบันทึกการใช้ยาความเสี่ยงสูงให้กับเภสัชกรตรวจสอบ)

5.4.4. เมื่อเภสัชกรตรวจสอบแล้ว จากนั้นเจ้าพนักงานเภสัชกรรมจะต้องลงลายมือชื่อกำกับในแบบบันทึกการใช้ยาความเสี่ยงสูงก่อนส่งมอบยา

6. ตัวชี้วัด

ไม่พบอุบัติการณ์ความคลาดเคลื่อนทางยาจากยาที่มีความเสี่ยงสูงในระดับ B ขึ้นไป (ความคลาดเคลื่อนทางยาที่ถึงตัวผู้ป่วยมีอุบัติการณ์เป็น 0)

7. แผนภาพแนวทางการใช้ยาความเสี่ยงสูง (High Alert Drug)

ผู้รับผิดชอบ	แผนภาพการปฏิบัติงาน
พยาบาล	ตรวจสอบชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา โดยใช้หลัก 6 Rs
พยาบาล	เตรียมยาให้กับผู้ป่วย โดยจะต้องมีการทบทวนข้อมูล การเตรียมและการบริหารยา ดังระบุในฉลากยาที่กลุ่มงานเภสัชกรรมเตรียมให้
พยาบาล	มีการตรวจสอบข้าโดยพยาบาลอีกคนหนึ่ง
พยาบาล	นำยาไปบริหารให้แก่ผู้ป่วย ซึ่งก่อนจะให้ยาต้องตรวจสอบชื่อ-นามสกุล และเลขที่โรงพยาบาลของผู้ป่วย ให้ตรงกันกับสติ๊กเกอร์ยา
พยาบาล	ติดตาม และเฝ้าระวังการใช้ยา โดยลงบันทึกผลการใช้ยา หรือความเปลี่ยนแปลงหลังการใช้ยากลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ใน nurse note
พยาบาล	เมื่อพบความผิดปกติเกิดขึ้นหลังใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง จะต้องแจ้งแพทย์เจ้าของไข้ทันที